

Totožnost a povinnost jejího prokazování

Osobní identifikace každého jedince s sebou přináší řadu obecných otázek, zejména kdo, kdy, kde, proč, kým, jak... Následující text se na ně pokusí odpovědět, přičemž se zaměří na právní úpravu a faktickou situaci při zjišťování totožnosti ze strany Policie České republiky.

Totožnost fyzické osoby je tvořena řadou osobních údajů a jiných identifikačních znaků (fyzioanatomických), především však jménem a příjmením, datem narození, podobou. Prakticky jediným konstantním údajem je datum narození.

Na rozdíl od většiny právních předpisů upravujících zjišťování a prokazování totožnosti bez bližší konkretizace toho, co lze považovat za „totožnost“, zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“), pro její zjištění přímo vyžaduje **prokázání jména, příjmení, data narození a trvalého pobytu, případně přechodného pobytu osoby** (viz § 13 odst. 1).¹⁾

OBČANSKÝ PRŮKAZ

Bezesporu nejznámějším dokladem - veřejnou listinou - ve kterém jsou uvedeny zejména výše zmíněné osobní informace o fyzické osobě, respektive který slouží pro zjišťování a prokazování totožnosti, je občanský průkaz. Konkrétní právní rámec je vymezen zákonem o občanských průkazech,²⁾ který stanoví každému občanovi povinnost mít občanský průkaz, dosáhl-li věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky včetně těch, jejichž způsobilost k právním úkonům byla omezena. Osoby této způsobilosti soudně zbavené mohou mít občanský průkaz pouze tehdy, požádá-li o vydání soudem ustanovený opatrovník.

Vzhledem k tomu, že v České republice neexistuje žádný doklad, který by rozsahem údajů zcela nahrazoval občanský průkaz, není držení tohoto identifikačního dokumentu jakousi výsadou, nýbrž zákonnou nutností. Česká právní úprava totiž vychází z koncepce povinnosti, nikoliv práva občana mít občanský průkaz, jak je tomu např. ve Francii. Historické kořeny této povinnosti lze u nás dohledat v období protektorátu,³⁾ právo disponovat průkazem totožnosti i dříve.⁴⁾ Na-

opak, v některých zemích obdobnou identifikační kartu ani nemají (Spojené státy americké, Velká Británie).⁵⁾

Jakýmsi mottem před dalším výkladem by mohl být často mezi lidmi šířený mýtus, že nemá-li člověk u sebe občanský průkaz do pěti set metrů od bydliště (či v podobné vzdálenosti), je mu policista oprávněn uložit pokutu ve výši 500 korun... **Povinnost mít občanský průkaz ovšem neznamená mít jej stále u sebe.** S touto povinností nepřímo počítala předchozí právní úprava,⁶⁾ v současnosti se ale není třeba obávat případné pokuty uložené od policisty za zapomenutí občanského průkazu. To však neznamená, že jeho výzvu k prokázání totožnosti lze bez dalšího ignorovat. V některých situacích je totiž skutečně třeba mít konkrétní doklad u sebe, a to řidičský průkaz při řízení motorového vozidla.⁷⁾

Veřejnoprávní zájem na zvýšené ochraně občanského průkazu jako důležité veřejné listiny se projevuje v taxativním výčtu určitých povinností uložených v souvislosti s jeho držením, jejichž porušení lze sankcionovat jako přestupek⁸⁾ s možnou pokutou až do výše deseti tisíc korun. Zejména se jedná o poškození, zničení, ztrátu, odcizení či zneužití občanského průkazu, jeho osobní nepřevzetí, nepožádání si o nový občanský průkaz, respektive o potvrzení o občanském průkazu, jež dočasně nahrazuje občanský průkaz (to ovšem nemá povahu veřejné listiny).

Je nutné zmínit rovněž další podstatné povinnosti, a to zákaz dávat a přijímat občanský průkaz (stejně jako řidičský průkaz, pas) jako zástavu a odebírat jej při vstupu do objektů nebo na pozemky; nabízet jej jako garanci či protihodnotu za něco tedy nelze. Takovým jednáním by se totiž obě strany dopustily výše uvedeného přestupku. Obdobně platí zákaz pořizování kopií občanského průkazu bez souhlasu občana-držitele, ledaže jiný právní předpis či mezinárodní smlouva stanoví jinak.⁹⁾

TOTOŽNOST MOHOU ZJIŠŤOVAT ZEJMÉNA POLICISTÉ

Požadovat prokázání totožnosti nebo totožnost přímo zjišťovat, jsou jako veřejní činitelé oprávněni zejména příslušníci Policie ČR a obecních policí (dále jen strážníci). Prokázání totožnosti mnohdy rozhodujícím způsobem napomáhá k úspěšnému provedení jejich služebního úkonu či zákroku.

Platná právní úprava přiznává oprávnění vyžadovat po fyzické osobě, aby prokázala svoji totožnost, případně osobní údaje, za určitých okolností i dalším subjektům. Rozsah oprávnění a s tím souvisejícího eventuálního omezení osobní svobody a použití donucovacích prostředků v případě nesoučinnosti osoby je však u těchto subjektů značně limitovaný. To se vztahuje zejména k činnosti tzv. veřejných strážů - lesní stráž, rybářské stráž, myslivecké stráž, stráž přírody.¹⁰⁾ Právní úpravu týkající se oprávnění vyžadovat osobní identifikaci lze dohledat i v dalších předpisech veřejného práva.¹¹⁾

NEJEN NA ZÁKLADĚ OBČANSKÉHO PRŮKAZU

Zákonná úprava neobsahuje ani způsob, ani vymezení prostředků, jakými je třeba se prokázat. Z toho vyplývá, že totožnost lze prokázat i jinými doklady, než je občanský průkaz (např. cestovním dokladem, řidičským, zbrojním či služebním průkazem). Doklad musí být ovšem pro tento účel vhodný, tj. musí být veřejnou listinou, která kromě výše uvedených údajů obsahuje mnohé další a navíc i fotografii osoby. Možná je i vzájemná kombinace několika samostatně nedostačujících průkazů. Nelze vyloučit ani prokázání totožnosti prohlášením třetí osoby, která potřebné údaje další osobě dosvědčí.

Platí však obecná zásada, že čím je důvod zjišťování totožnosti závažnější, tím hodnověrnější prostředky by měly být použity - totožnost se má za prokázanou, jsou-li všechny výše uvedené údaje spolehlivě zjištěny.¹²⁾

TAXATIVNĚ STANOVENÉ DŮVODY ZJIŠŤOVÁNÍ TOTOŽNOSTI

V rámci zjišťování a prokazování totožnosti dochází k zasahování do soukromí osoby, a proto je nezbytné, aby byl tento postup orgánů veřejné moci ústavně konformně¹³⁾ podepřen výslovným a konkretizovaným zákonným zmocněním. Podle § 13 zákona o Policii ČR je tedy policista (obdobně strážník) oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu:

- přistíženou při jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku,

- od které je požadováno vysvětlení,
- která odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osoby,
- která se bezdůvodně zdržuje v bezprostřední blízkosti chráněných objektů,
- která má na místě veřejně přístupném zbraň a je důvodně podezřelá, že zbraň může být užito k násilí nebo pohrůžce násilím,
- která se zdržuje v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu, k dopravní nehodě, požáru nebo k jiné mimořádné události,
- která je důvodně podezřelá, že se protiprávně zdržuje na území České republiky,
- která má být předvedena na žádost příslušného orgánu podle zvláštních předpisů,
- která je oznamovatelem (trestného činu, přestupku),
- na žádost jiné osoby, jestliže má tato osoba na zjištění totožnosti právní zájem, jakož osobu, která o prokázání totožnosti žádá.

Oprávnění Policie ČR zjišťovat totožnost je založeno i jinými zákony. Např. dle zákona o ochraně státních hranic¹⁴⁾ je policista v blízkosti hranic oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu, má-li důvodně podezření, že páchá trestný čin nebo přestupek v souvislosti s ochranou hranic.

Osoba je povinna výzvě k prokázání totožnosti vyhovět. Neuposlechnutí lze považovat za přestupek dle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů („*neuposlechně výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci*“). Dopadá to však pouze na případy, kdy dotyčná osoba odmítá prokázat totožnost, ačkoliv může.

ZJIŠŤOVÁNÍ TOTOŽNOSTI NA ŽÁDOST TŘETÍ OSOBY

Od ostatních zákonných důvodů zjišťování totožnosti uvedených výše, které zprostředkovatně reflektují především zájem na ochraně veřejného pořádku, se liší situace předvídaná § 13 odst. 3 písm. c) zákona o Policii ČR, podle kterého je policista oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu „*na žádost jiné osoby, jestliže tato osoba má na zjištění totožnosti právní zájem, jakož i osobu, která o prokázání totožnosti žádá*“. Je zde totiž patrný zájem na ochraně vztahů soukromoprávní sféry.

Je tak pamatováno na případy, kdy osoba, která poškodila jinou osobu, odmítá v rámci náhrady škody prokázat svoji totožnost. V praxi se to může jevit jako aktuální kupříkladu při práci tzv. revizorů v městské hromadné dopravě, přičemž touto otázkou jsem se již podrobně zabýval dříve na jiném místě,¹⁵⁾ proto bych výklad daného problému pominul.

(ZNE)UŽÍVANÉ „GUMOVÉ“ USTANOVENÍ

Výše uvedený výčet důvodů, kdy je policista dle zákona o Policii ČR oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti, je taxativní. Dá se přitom předpokládat, že se osoba do presumovaných situací běžně nedostane, proto by zpravidla neměl být dán žádný zákonný důvod ke zjištění její totožnosti. Přesto ale existuje jedno ustanovení, které lze použít jako univerzálně platnou zákonnou oporu pro zjištění (kontrolu) totožnosti osoby prakticky kdykoliv: „Policista je oprávněn vyzvat osobu, ... která odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osoby, ...“ (obecní policie může pouze tehdy, „odpovídá-li popisu hledané osoby“) – viz § 13 odst. 2 písm. c) zákona o Policii ČR.

Uvedené ustanovení bývá často čistě účelově zneužíváno, když je zjevně nereálné, aby si policisté či strážníci pamatovali podoby všech osob, které jsou v dané chvíli na seznamu pohřešovaných a hledaných. Navíc dikce „odpovídá-li popisu“ je zcela jednoznačná, prakticky vylučující pochybnosti kontrolujícího policisty o totožnosti kontrolovaného; policista by měl jít takřka jako „najisto“. Přestože uvedená zákonná dikce neposkytuje jakýsi manévrovací prostor,¹⁶⁾ policisté se o ni jako o důvod ke zjišťování totožnosti opírají. Je tedy jakousi zástěrkou pro kontrolu kohokoliv, zejména potenciálně problémových či jinak podezřelých osob, popř. osob vyskytujících se na nevhodném místě v nevhodný čas. Často tak dochází alespoň k jejich znejistění či preventivnímu zastrahování.

Domnívám se, že v důsledku nastíněné slabé stránky uvedeného ustanovení dochází k jeho nadužívání, které bych se nebál označit za šikanozní ve vztahu ke kontrolovaným osobám.

Ustanovení je záměrně (*in fraudem legis*) využíváno k jiným účelům, než ke kterým je určeno, a z taxativnosti se tak rázem stává demonstrativnost. Policisté tak mohou zejména účelově zjišťovat, kdo se v daném prostoru nachází, což má význam především evidenční. Zjištěné poznatky využívá v práci zejména Služba kriminální policie a vyšetřování (případně Bezpečnostní informační služba). Oporou pro toto tvrzení může být například fakt, že pravidelným výstupem resortů ministerstva vnitra a spravedlnosti jsou zprávy o problematice extremismu na území České republiky,¹⁷⁾ které uvádějí konkrétní údaje, k nimž nelze dospět odhadem, ale podrobným monitoringem situace příslušnými orgány (Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování) založeným na využití všech adekvátních prostředků včetně zjištěných identit osob z „účelově“ provedených kontrol totožnosti.¹⁸⁾ Nelze pominout využití těchto poznatků orgány činnými v trestním řízení ve fá-

zi dokazování určitého *statu quo* konkrétní osoby v rámci trestního řízení.¹⁹⁾

Dojde ke změně?

De lege ferenda by bylo vhodné upravit § 13 odst. 2 písm. c) zákona o Policii ČR např. tak, že policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osob, „u níž lze na základě určitých skutečností důvodně předpokládat, že se jedná o osobu hledanou nebo pohřešovanou“.

V právě projednávaném novém zákoně o Policii České republiky, který by měl nabýt účinnosti 1. ledna 2009, je však bohužel toto problematické ustanovení v takřka totožném, znění zachováno, nadto jsou zákonné možnosti policistů při zjišťování totožnosti rozšířeny o obdobně vágní a zneužitelnou formulaci uvedenou v § 63 odst. 2 písm. l): „při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti“.

Ze srovnání se slovenskou úpravou vycházíme lépe

Porovná-li však na druhou stranu, s ohledem na poznámku o ústavně konformním zásahu do osobnostních práv občanů ze strany policie, výše popsaný reálný stav například s obdobnou právní úpravou ve Slovenské republice, je na tom Česká republika bezesporu lépe. Možnost zásahu do práv na základě oprávnění požadovat prokázání totožnosti je částečně signifikantním ukazatelem pro posouzení, do jaké míry existuje libovůle policie, a tedy i tzv. policejní stát.

Jinými slovy, v České republice podléhá zjišťování totožnosti osob ze strany policie formálním zákonným omezením, byť jsou tato v praxi – vzhledem k zákonné nedůslednosti, nejasnosti nebo využívání slabých míst § 13 zákona o Policii ČR – skrytě zneužívána tak, aby mohl být zkontrolován prakticky kdokoliv a kdykoliv. Na Slovensku však podobné omezení možného zasahování policie do práv občanů touto formou chybí zcela, neboť tamější policisté jsou oprávněni vyzvat osobu k prokázání totožnosti dokladem totožnosti, je-li to „potřebné na plnění úloh podle zákona o Policejnom zbore“. Vzhledem k takto obecné formulaci mohou být občané, bez možnosti jakékoli obrany, kontrolováni fakticky kdykoliv a navíc oficiálně (legálně).²⁰⁾

SMÍTE VĚDĚT, PROČ JSTE KONTROLOVÁNI?

Zákon nestanoví policistům povinnost sdělit kontrolované osobě důvod zjišťování její totožnosti, a to ani na její dodatečnou žádost. Přesto je tato osoba povinna totožnost prokázat, přičemž může

být v krajním případě (při neposkytnutí součinnosti dokonce proti své vůli) zajištěna za účelem zjištění totožnosti a řádného objasnění věci. Z hlediska uplatňování práv panuje tedy jistá disproporce; lze proto pouze dovozovat logickou komplementárnost, a to, že „povinnosti prokázat totožnost“ na straně osoby odpovídá „povinnost sdělit důvod kontroly“ na straně policistů.

Jistou obranou proti postupu policistů, kteří odmítají sdělit důvod kontroly (ovšem za předpokladu, že kontrolující policista umožní kontrolované osobě zjistit své identifikační číslo, tedy svou totožnost, která je pro účely posouzení stížnosti kompetentním orgánem nezbytná), by mohlo být podání stížnosti.²¹⁾ Tu lze však logicky podat pouze *ex post*, proto je z hlediska účinného hájení práv kontrolovaného (tj. odmítnutí zásahu do jeho soukromí) bezvýznamná. V tomto směru by byla žádoucí změna § 13 zákona o Policii ČR, případně dalších zákonů, která by nově výslovně stanovila povinnost policistů sdělit na žádost kontrolovaného zákonný důvod, na jehož základě je vyzván k prokázání totožnosti.

POSTUP POLICIE PŘI ODMÍTNUTÍ POTŘEBNÉ SOUČINNOSTI

Byť to nebylo dosud přímo zmíněno, jsou policisté oprávněni v rámci svého veřejně mocenského postavení zjistit totožnost fyzické osoby také tehdy, odmítne-li nebo neposkytne-li potřebnou součinnost k prokázání své totožnosti. Příslušník Policie ČR může takovou osobu předvést k provedení služebních úkonů za účelem zjištění její totožnosti a řádného objasnění věci.

Nezjistí-li policista totožnost předvedené osoby na základě sdělených údajů ani v evidenci obyvatel, je oprávněn vyzvat ji, aby strpěla zejména snímání daktyloskopických otisků, pořizování obrazových záznamů, zevní měření těla a zjišťování zvláštních tělesných znamení. Nelze-li takový úkon pro odpor osoby provést, je policista oprávněn odpor překonat. Způsob překonání odporu (použití přímého fyzického donucení ze strany policejních orgánů) musí být přiměřený intenzitě odporu, nesmí dojít k zásahu do integrity osoby. Tato povinnost vyplývá již z ustanovení zákona o Policii ČR,²²⁾ podle něhož je policista při provádění služebních zákroků a služebních úkonů povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob a nepřipustit, aby jim v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem.²³⁾ Oprávnění a povinnosti Policie ČR je nutné posuzovat komplexně, v celé jejich šíři.

Když ani poté není zjištěna totožnost osoby do 24 hodin od předvedení, musí být osoba propuštěna. Městská (obecní) policie má v tomto užší pravomoci.²⁴⁾

Mým záměrem nebylo komplexně postihnout všechny sporné momenty týkající se osobní identifikace a dostatečné individualizace každého člověka, ale nastínit panující stav a s poněkud kritičtějším náhledem poukázat na jeho „slabá“ místa.

Domnívám se totiž, že ani v této oblasti není vše tak jasné, aby to nečinilo problémy jak laikům, tak odborné veřejnosti, zvláště když má tato problematika úzkou vazbu k osobnostním právům.

Poznámky:

- 1) Institut přechodného pobytu se již v platné právní úpravě nevyklukuje, proto je tato část § 13 odst. 1 věty první obsoletní.
- 2) Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o občanských průkazech“).
- 3) A to konkrétně již 17. března 1939 na základě nařízení říšského protektora Konstantina von Neuratha podle již zavedeného německého vzoru zvaného *Kennkarte*. Blíže http://cs.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dansk%C3%BD_pr%C5%AFkaz (cit. 10. února 2008) nebo <http://de.wikipedia.org/wiki/Kennkarte> (cit. 10. února 2008).
- 4) Viz nařízení vlády republiky Československé č. 481/1919 Sb. ze dne 8. srpna 1919, kterým se s účinností k 1. lednu 1920 zavádějí všeobecná občanská legitimace.
- 5) Nicméně Velká Británie se zřejmě v roce 2013 vydá cestou opětovně povinné identifikace vlastních občanů prostřednictvím zavedením průkazů totožnosti, když tyto byly zrušeny v roce 1952. Blíže http://www.bbc.co.uk/czech/worldnews/story/2004/04/040426_uk_idcards_pckg.shtml (cit. 10. února 2008). Např. ve Spojených státech amerických plní jistou funkci občanského průkazu (byť zcela zásadní) tzv. SSN (*Social Security Number*).
- 6) Srov. § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 75/1957 Sb., o občanských průkazech, který pozbyl účinnosti 1. 7. 2000.
- 7) Srov. § 6 odst. 8 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., zákon o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Srov. § 16a zákona o občanských průkazech.
- 9) Zde se vychází z § 5 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Srov. § 34 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů; § 14 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti; § 16 zákona č. 99/2004 Sb., o rybnářství; § 81 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.
- 11) Ustanovení § 31 zákona č. 13/1993 Sb., cílní zákon; zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti; zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému; zákon č. 238/2000 Sb., o Hašičském záchranném sboru; zákon č. 266/1994 Sb., o drahách; zákon č. 111/1994 Sb., silniční zákon; zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii; zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci; zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském; zákon č. 585/2004 Sb., branný zákon; zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích; zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon; zákon č. 321/2004, o vinohradnictví a vinařství; zákon č. 301/2000 Sb., matriční zákon, aj.
- 12) Podrobněji k této problematice Horzinková, E., Čechmánek, B. Zákon o Policii České republiky a související předpisy. 3. vydání. Praha: Euromion, 2005, str. 54–59; Mates, P. a kol. Policejní právo. Právní předpisy s komentářem. 2. vydání. Praha: Linde,

2004, str. 49–52; Mates, P. Ochrana soukromí ve správním právu. Praha: Linde, 2004, str. 91 a násl.; Mates, P. Zjišťování totožnosti ve správním právu. Právní rozhledy, 2002, č. 12, str. 607 a násl.

¹³⁾ Srovnej znění čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy.

¹⁴⁾ Srov. § 4 odst. 2 písm. a) zákona č. 216/2002 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně některých zákonů (zákon o ochraně státních hranic), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Hrnčář, J. Problematika kontroly při přepravě v městské hromadné dopravě. Správní právo, 2008, č. 1.

¹⁶⁾ Aby takový prostor poskytovala, mohla by znít např. „*je důvodné podezření, že odpovídá popisu...*“ nebo, jak je uvedeno v § 35 odst. 1 bodu 5 rakouského zákona o policii (*Sicherheitspolizeigesetz* BGBl. Nr. 566/1991 idF BGBl. I Nr. 56/2006), „*na základě určitých skutečností lze předpokládat, že se jedná o ...*“.

¹⁷⁾ Srovnej například Zprávu o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002. Dostupné na http://www.mvcr.cz/extremis/2002/pril_3a.xls (cit. 23. září 2007). Zpráva z roku 2003 výše uvedené nepřímo potvrzuje (srov. str. 12), stejně jako Zpráva z roku 2004 (str. 11) či Zpráva o problematice extremismu z roku 2006 (str. 7, 10).

¹⁸⁾ O tom, že k takovým kontrolám skutečně dochází, se lze přesvědčit např. zde: „*Neonacistický koncert ve Zlaté Olešnici ukončil zásah policistů*“, dostupné na http://www.novinky.cz/krimi/neonacisticky-koncert-ve-zlate-olesnici-ukoncil-zasah-policistu_69657_8ktbj.html (cit. 23. září 2007); „*Policie na Sokolovsku rozpustila sraz skinů, jednoho muže zatkla*“, dostupné z <http://www.radio.cz/cz/zpravy/68633> (cit. 23. září 2007);

„*Skinheadi si zahajovali a ustoupili policii*“, dostupné z http://zpravy.idnes.cz/skinheadi-si-zahajovali-a-ustoupili-policii-fn7-/krimi.asp?c=A061022_115522_krimi_dp (cit. 23. září 2007). Nebo ve zprávě o extremismu (Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2003), str. 12; Tejchmanová, L. Problematika extremismu: ohlédnutí za rokem 2005, Policista, 2006, č. 6.

¹⁹⁾ Týká se to například dokazování příslušnosti osoby k určité skupině obyvatel na základě zjištění totožnosti v konkrétním čase a místě, na kterém se nacházely další osoby hlásící se k této skupině. K tomu srov. Vučka, J. Znamení hákového kříže. Kriminologický sborník, 2005, č. 4.

²⁰⁾ Tento právní stav odpovídá době před 17. listopadem 1989 (částečně i po), kdy platil zákon č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti (viz jeho § 20).

²¹⁾ V rámci struktury Policie ČR spadá vyřizování stížností pod odbor vnitřní kontroly na Policejním prezidiu; postup se řídí § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²²⁾ Srov. § 6 zákona o Policii ČR.

²³⁾ Srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 321/2006 Sb., kterým byl s účinností od 30. 6. 2006 novelizován zákon o Policii ČR.

²⁴⁾ Srov. § 12 a 5 § 13 zákona č. 553/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Jan Hrnčář
 advokátní koncipient, Praha